

Petak, 13. oktobar 2006.

Statusna konferencija

Otvorena sednica

Optuženi Balaj i Brahimaj su pristupili Sudu

Optuženi Haradinaj nije prisutan

Početak u 10:00 h.

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite, sedite.

SUDIJA KWON: Dobro jutro dame i gospodo. Molim sekretara da najavi predmet.

Predmet broj IT-04-84-T, Tužilac protiv Ramusha Haradinaja i ostalih

SUDIJA KWON: Molim da se strane predstave. Prvo Tužilaštvo.

TUŽILAC SELLERS: Dobro jutro časni Sude, i dobro jutro uvaženim kolegama. Ja sam Patricia Sellers, i zastupam Tužilaštvo. Sa mnom su danas moje kolege Gilles Dutertre i gospodin Gramsci Di Fazio, gospodin Anees Ahmet i gospođa Katrina Gustafson.

SUDIJA KWON: Hvala, gospođo Sellers. Zamolio bih i Odbranu da se predstavi.

ADVOKAT EMMERSON: Dobro jutro. Ja sam Ben Emmerson, i zastupam gospodina Haradinaja. Ovde sam zajedno sa ko-braniocem, Rodneyem Dixonom, a pomaže nam i Marina Aksenova.

SUDIJA KWON: Hvala.

ADVOKAT GUY-SMITH: Dobro jutro. Ja sam Gregor Guy-Smith, i zastupam gospodina Idriza Balaja.

SUDIJA KWON: Hvala.

ADVOKAT HARVEY: Dobro jutro. Richard Harvey, zastupam Lahija Brahimaja. Zajedno sa mnom je gospodin Paul Troop, ko-branilac, a pomaže nam Antonietta Trapani, referentkinja za predmet.

SUDIJA KWON: Hvala gospodine Harvey. Pre nego što nastavimo, želeo bih da budem siguran da optuženi prate postupak na jeziku koji razumeju. Naravno, gospodin Haradinaj nije prisutan, jer je privremeno pušten na slobodu.

ADVOKAT EMMERSON: Tako je, časni Sude.

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

SUDIJA KWON: Gospodine Balaj?

OPTUŽENI BALAJ: Da.

SUDIJA KWON: Da li možete da pratite postupak na jeziku koji razumete?

OPTUŽENI BALAJ: Da.

SUDIJA KWON: A gospodin Brahimaj?

OPTUŽENI BRAHIMAJ: Da, časni Sude.

SUDIJA KWON: Ovo je, ako se ne varam, peta statusna konferencija. Ali, to je prva statusna konferencija kojom ja predsedavam, nakon što je promenjen sastav Pretresnog veća u julu mesecu. Pošto neki zastupnici Odbrane nisu mogli da prisustvuju konferenciji po Pravilu 65 ter, viši sudski savetnik je od strana zahtevao da u pismenom obliku iznesu stvari o kojima žele da razgovaraju na ovoj statusnoj konferenciji. Ja sam to pogledao, i smatram da će mi to biti od pomoći. Imam jedan predlog, ukoliko se strane ne protive. Želeo bih da se tri podneska Odbrane službeno zavedu u spis, kako ne bismo morali detaljno da prolazimo kroz sve stavke. Mi to, naravno, možemo pomenuti u sudnici. Da li je to u redu za Odbranu?

ADVOKAT EMMERSON: Da, svakako, to je praktično.

SUDIJA KWON: U redu. Idemo onda sada prema dnevnom redu, koji je napisao gospodin Emerson u podnesku Haradinaja. Prvo, dakle, tekući podnesci. Nadam se da ste dobili dve odluke koje sam doneo juče - vidim da klimate glavom. Znači, jeste?

ADVOKAT EMMERSON: Da, tako je.

TUŽILAC SELLERS: Časni Sude, Tužilaštvo je primilo odluku o zaštitnim merama, ali drugu odluku još uvek nismo dobili.

SUDIJA KWON: Obe odluke se odnose na zaštitne mere. Ali, ova druga stvar, pretpostavljam, odnosi se na zaštitne mere za neke forenzičke dokumente?

TUŽILAC SELLERS: Hvala što ste doneli odluku, nismo je još primili, a naša referentkinja za ovaj predmet mi kaže da je upravo primila elektronsku kopiju. Znači, u ovom trenutku ne znamo šta u njoj stoji, ali drago nam je da je ta odluka doneta.

ADVOKAT EMMERSON: Časni Sude, ja moram da kažem da smo mi, zapravo, u istoj situaciji. Naše klimanje glavama odnosilo se na to da smo juče primili odluku u vezi sa svedokom 756, ali ovu drugu odluku još nismo dobili, bar ne dok smo se jutros pripremali za ovu raspravu.

SUDIJA KWON: Hvala. U redu, to je poverljiva odluka, pa je bolje da je ni ne spominjem na javnoj sednici. Idemo onda na tekuće podneske. Imamo četiri stavke u tom poglavlju. Prva i najvažnija stvar je [nedostaje audio zapis] Pretresno veće smatra da to treba hitno rešiti, tako da ćemo tom zahtevu dati prioritet. Govoreći u svoje ime, mislim da mogu reći da će Pretresno veće pre kraja ovog meseca uspeti da donese odluku po tom pitanju.

TUŽILAC SELLERS: Časni Sude, budući da ste vi već počeli da govorite o izmeni optužnice i tekućim podnescima, Tužilaštvo bi sada o tome želelo nešto da kaže. Ukoliko smatrate da je praktično, možemo to izneti i kasnije u toku sednice. Međutim, želeli bismo da Pretresno veće obavestimo da ćemo podneti još jedan zahtev za izmenu optužnice.

SUDIJA KWON: Oprostite. Vi kažete da predlažete da još jednom promenite optužnicu?

TUŽILAC SELLERS: Da. Želeli smo o tome da govorimo nešto kasnije na ovoj sednici. Ja to sada pominjem samo zato što bi to na neki način moglo da utiče na potrebu da se donese odluka o izmenama i dopunama.

SUDIJA KWON: Da li se to odnosi na vaš dopis pod 65 ter? Ono što ste naveli kao promenu situacije u vezi sa mestom zločina na Radonjićkom jezeru?

TUŽILAC SELLERS: Ne, časni Sude, odnosi se na poslednju stvar koja je ovde na dnevnom redu, i mi ćemo tražiti izmenu optužnice.

SUDIJA KWON: Da li možete ukratko da mi opišete predloženu izmenu?

TUŽILAC SELLERS: Da. Mi predlažemo, pošto je prethodnom pred-raspravnim sudiji već pomenuto Pravilo 75 bis, da na neki način konsolidujemo optužnicu. Znači, želeli bismo da iz nje uklonimo neke od navoda koji se sada u njoj nalaze, i odustanemo od nekih tačaka optužnice. Želeli bismo da na taj način optužnici damo format koji će omogućiti i Tužilaštvu da lakše izvede svoj dokazni postupak, a ona će, isto tako, biti i jasnija u pogledu procesnih prava optuženih. Biće lakše i Pretresnom veću koje će predsedavati predmetom.

SUDIJA KWON: Hvala gospođo Sellers, mislim da ne moram ni da saslušam Odbranu u vezi sa tim, jer mislim da će oni pozdraviti ovakvu odluku Tužilaštva. Pitam se da li će biti dodavanja optužbi?

TUŽILAC SELLERS: Časni Sude, u ovom trenutku, dodatne optužbe bi se odnosile samo na ono što se već nalazi pred Pretresnim većem. Znači, odnosi se na ono što imamo u našem prethodnom zahtevu za izmenom optužnice. Pored toga, nećemo tražiti dodatne optužbe. Dakle, to ćemo sve zajedno uključiti.

SUDIJA KWON: Znači, to neće uticati na rešavanje sadašnjeg zahteva za izmenom optužnice, zahteva koji se sada nalazi pred Pretresnim većem?

TUŽILAC SELLERS: Samo u onoj meri u kojoj budete želeli da to ostavite za kasnije, kako bismo mi to onda mogli da uključimo u optužnicu.

SUDIJA KWON: Znači, vi biste zapravo želeli da imate kompletnu optužnicu?

TUŽILAC SELLERS: Da.

SUDIJA KWON: Dobro. Pošto smo to čuli, mislim da možemo da rešimo sadašnji zahtev, i da onda naložimo Tužilaštvu da dostavi novu optužnicu. Ja ne znam da li ćemo to odobriti ili ne, odnosno da li bi trebalo to da odobrimo ili ne, ali mogli bismo da naložimo Tužilaštvu da, onda, konačnu varijantu optužnice dostavi relativno brzo, ukoliko mogu tako da se izrazim.

TUŽILAC SELLERS: Da, mislim da to može tako da se kaže. Mislim da ćemo mi, isto tako, podneti tu izmenjenu optužnicu bez nepotrebnog odlaganja. Smatramo da bi to trebalo da bude za manje od dve nedelje, a nadamo se da će biti i brže.

SUDIJA KWON: Dobro, znači, ne treba da čekate na našu odluku o izmeni optužnice. Da li vi možete tu izmenjenu optužnicu da dostavite što je moguće ranije, na primer, sledeće nedelje?

TUŽILAC SELLERS: Časni Sude, mi ćemo pokušati to da završimo do kraja sledeće nedelje. Međutim, postoje još neka pitanja o kojima se razgovara, pa će to možda ipak biti početkom nedelje koja će uslediti.

SUDIJA KWON: To će, onda, i dalje biti pre kraja meseca? U redu, onda će Pretresno veće ipak moći sve zajedno da obradi.

TUŽILAC SELLERS: Da, to je naša namera.

SUDIJA KWON: Mislim da se Odbrana tome ne protivi. Da li ima ikakvih komentara? Gospodine Emmerson?

ADVOKAT EMMERSON: Ja želim samo da kažem sledeće. Mi smo za to čuli tek nekoliko trenutaka pre početka današnje sednice, i, naravno, mi imamo samo one detalje koje je gospođa Sellers sada izložila. Naravno, mi pozdravljamo to da se odustane od nekih optužbi, kao i to da se smanji obim navoda o zločinačkom ponašanju u optužnici. Međutim, pošto Tužilaštvo i dalje želi da istraje u tome da doda još jednu tačku optužnice, a to je ono što su tražili u sadašnjem zahtevu – mi se pitamo, imajući u vidu koliko se vremena čekalo da se donese odluka po tom pitanju, da li bi možda bilo prikladnije da Pretresno veće donese odluku o tom podnesku, uzevši u obzir da je to, kao što ste rekli, sasvim nezavisno pitanje od ovog pitanja smanjenja optužnice, koje je

Tužilaštvo sada predložilo? Naravno, na kraju će biti potrebno da se dostavi i konsolidovana optužnica. Međutim, ovde treba doneti odluku od materijalnog značaja o dodatnim tačkama optužnice, o kojima smo već razmenili dopise. Mi se brinemo, pošto smo već dosta vremena čekali na to, iz raznih razloga koje sve strane razumeju, ali želeli bismo da se dalja odlaganja izbegnu. Imajući to u vidu, mi vas pozivamo da razmislite da li bi možda bilo prikladnije da vi sada donesete odluku po postojećem zahtevu, i zatim, kao što ste predložili, da Tužilaštvo podnese svoj zahtev za smanjenje obima navoda. To bi moglo da se uradi istovremeno, ili neposredno posle. Kada je, pak, reč o ovom sažetku koji nam je dala gospođa Sellers, mi razumemo da ona kaže da neće doći do proširenja navoda optužbe, u odnosu na modalitete zločinačkog učešća.

SUDIJA KWON: Hvala, imaćemo to na umu, a ja pozivam Tužilaštvo da tu izmenu dostavi što je moguće ranije. Gospođu Sellers?

TUŽILAC SELLERS: Hvala, časni Sude. Želela bih da razjasnim samo jednu stvar. Možda je u pitanju terminologija. Mi nećemo proširivati broj tačaka, već ćemo neke tačke zameniti drugima. Moj uvaženi kolega je, čini mi se, sada pomenuo modalitete odgovornosti. Ja nisam rekla da nećemo proširiti modalitete odgovornosti, već sam samo govorila o zločinačkom ponašanju i tačkama optužnice. To bi trebalo da bude jasno.

SUDIJA KWON: Rekli ste zamena tačaka optužnice?

TUŽILAC SELLERS: Pa, mislim na to. Nešto što se moglo pravno okarakterisati na ovaj način, može da se okarakteriše i na neke druge načine.

SUDIJA KWON: Znači nema novih činjenica?

TUŽILAC SELLERS: Nema novih činjenica. Mi ne govorimo o novim činjenicama, novim delima ili novom ponašanju. Govorimo o rafiniranju optužnice.

SUDIJA KWON: U redu, videćemo. Gospodine Guy-Smith?

ADVOKAT GUY-SMITH: Kada je reč o ovome što je upravo rekla gospođa Sellers, čini mi se da bih se pridružio predlogu gospodina Emmersona i pozvao Pretresno veće da prvo donese odluku o tekućem podnesku. Čini mi se da je upravo rečeno da ćemo se možda suočiti sa novim modalitetima odgovornosti za koje će se optuženi teretiti u novoj optužnici. Ako je to tačno, onda mislim da bi bilo od pomoći da Pretresno veće prvo donese odluku, čisto proceduralno, o onome što je već sada pred Pretresnim većem.

SUDIJA KWON: Da li biste mogli malo da elaborirate o tome?

[nema prevoda]

SUDIJA KWON: Da li biste malo mogli da elaborirate o modalitetima odgovornosti?

TUŽILAC SELLERS: Svakako. Ja mislim da moje uvažene kolege to razumeju. Tužilaštvo će na osnovu istog ponašanja teretiti za druge modalitete odgovornosti, i zato sam želela da ne bude zabune kod mojih uvaženih kolega, budući da je jedan od njih spomenuo modalitete odgovornosti. Ja sam govorili o zameni tačaka optužnice. To je nevezano za ovo o čemu sam ja sada obavestila Pretresno veće. Tu se jednostavno radi o pravnoj kvalifikaciji izvesnih tačaka. Mi smo pregledali naše dokaze, i došli smo do zaključka da bi neke tačke optužnice mogle bolje da se okarakterišu kroz drugačije pravne kvalifikacije. Nećemo povećati broj tačaka, već ćemo, da tako kažem, rafinirati optužnicu, kako bi optuženi mogli bolje i jasnije da razumeju ono za šta ih optužnica tereti, i da bi na taj način mogli lakše i bolje da se brane od tih navoda.

SUDIJA KWON: Mislim da ne razumem baš sasvim to što ste rekli. Da li ćete menjati 7.1 do 7.3??

TUŽILAC SELLERS: Ne. ja govorim o tome i, naravno, moram sada da napomenem to da su ovo usmeni argumenti. Mi ćemo to detaljno navesti u pismenom obliku. Na primer, zamena tačaka može značiti sledeće: ukoliko za okrutno postupanje ustanovimo da su ti dokazi dovoljni ne samo za okrutno postupanje, već i za mučenje, onda ćemo odustati od okrutnog postupanja, i nastaviti sa mučenjem. To će, onda, biti tačka optužnice za mučenje. Ako ustanovimo da ponašanje optuženih može predstavljati, ne samo zajednički zločinački poduhvat, već i neki drugi oblik individualne krivične odgovornosti, onda možemo da ih itime, takođe, alternativno opteretimo. Nećemo povećati broj tačaka, već ćemo tačnije okarakterisati ponašanje optuženih i odgovornost koja iz toga proizilazi. Časni Sude, ako se nisam dovoljno jasno izrazila, prihvatiti, naravno, sve vaše predloge o tome kako da preformulišemo naše argumente.

SUDIJA KWON: U ovom trenutku, mislim da nije od koristi ni za strane ni za Pretresno veće da dalje raspravljamo o tome, a da prethodno ne pogledamo stvarnu predloženu promenu optužnice, sa izmenjenim tačkama. Prema tome, pošto dostavite vaš podnesak, Pretresno veće će ga razmotriti, i doneće zaključak o tome šta je najbolje poduzeti u vezi sa tim. Onda ćemo odlučiti da li ćemo prvo rešavati tekući podnesak, ili oba podneska zajedno. Da li ima predloga Odbrane?

ADVOKAT EMMERSON: Dva kratka komentara, ako mi dopustite. Ja vidim na čemu se temelji ta tvrdnja, i mislim da ima smisla da Tužilaštvo tu predloženu novu promenjenu optužnicu dostavi pre nego što Pretresno veće reši tekući podnesak, kako bi Pretresno veće moglo obe te stvari da ima pred sobom, iako mi se ne čini da ono, u ovom trenutku, tekući podnesak može bilo da potvrdi, bilo da odbaci.

SUDIJA KWON: Da, svakako.

ADVOKAT EMMERSON: Međutim, imajući u vidu da smo se mi nadali da će tekući podnesak biti rešen do kraja ovog meseca, ljubazno bismo zamolili da se Tužilaštvo da vrlo jasno uputstvo, kako bi ovaj vremenski raspored rada, koji oni sada predlažu za dostavljanje izmenjene optužnice do kraja sledeće nedelje, bio nešto čega bi se oni strogo

pridržavali. Tako bi Pretresno veće onda moglo da donese odluku o postojećem podnesku, jer je to nešto što treba rešiti ekspeditivno, bez daljeg odlaganja.

SUDIJA KWON: Oprostite što vas prekidam, ali Tužilaštvo nije garantovala kraj sledeće nedelje, već vreme u nedelji koja sledi. Imajući u vidu da je 24., utorak, neradni dan, želeo bih da sugerišem Tužilaštvu da dostavi predloženi podnesak do 25., a to je sreda.

TUŽILAC SELLERS: Da, Tužilaštvo će pokušati to da uradi.

ADVOKAT EMMERSON: Druga stvar koju sam hteo da kažem. Želeo bih da se zahvalim gospođi Sellers na razjašnjenju koje je dala. Spomenuo bih još nešto. Na osnovu onoga što smo čuli, naše je razumevanje da se u novoj optužnici ne predlažu navodi po modalitetu 7.3.

SUDIJA KWON: U redu. U vezi sa tim, sa promenom optužnice, jeste i rok za dostavljanje pred-raspravnih podnesaka Tužilaštva i Odbrane. Hteo bih zato sada da predložim da rok koji je za sada određen, pošto očito više ne važi, što je sasvim očigledno – da predložim da Pretresno veće donese odluku o izmeni optužnice. Kada se to dogodi, onda će Pretresno veće istovremeno dati smernice, odnosno rok za podnošenje pred-raspravnih podnesaka za obe strane. Prethodni rok za Odbranu je bio dve nedelje posle roka za Tužilaštvo. Međutim, meni se sada čini, bar na prvi pogled, da je to možda prekratak rok. Zato sam mislio da Odbrani damo mesec dana pošto Tužilaštvo dostavi svoj pred-raspravni podnesak. Da li je to u redu?

ADVOKAT EMMERSON: Časni Sude, imajući u vidu činjenicu da će optužnica možda drugačije izgledati od optužnice koju strane sada imaju u rukama, period od četiri nedelje bi sasvim sigurno dobro došao Odbrani gospodina Haradinaja.

SUDIJA KWON: Hvala, gospodine Emmerson. Pretpostavljam da se gospodin Guy-Smith i gospodin Harvey pridružuju vašem stavu?

ADVOKAT GUY-SMITH: Da, tako je.

ADVOKAT HARVEY: I ja se slažem.

SUDIJA KWON: Hvala, u redu. Sledeći podnesak, a njega Pretresno veće takođe smatra važnim i hitnim, jeste zahtev Odbrane za ukidanjem redigovanja izjava svedoka. Pretresno veće će dati prioritet ovom zahtevu. Mi sada, u pred-raspravnoj fazi, imamo nekoliko predmeta. Međutim, pitam se da li bi možda strane mogle da postignu među sobom neku vrstu kompromisa. Molim da na kratko pređemo na privatnu sednicu.

(privatna sednica)

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

sekretar: Prešli smo na javnu sednicu.

SUDIJA KWON: Gospodine Dutertre, molim vas da što je moguće pre podnesete pismenu objašnjenje u vezi toga da li se Tužilaštvo protivi objavljivanju ovih materijala, koji su navedeni braniocima i pravnim referentima. Možda ste, zapravo, u situaciji da već sada date odgovor na to?

TUŽILAC DUTERTRE: Časni Sude, mi se ne protivimo tome, uopšte. Ne protivimo se ni tome da se i pravnim referentima omogući pristup tim dokumentima.

SUDIJA KWON: To je veoma važno znati.

ADVOKAT HARVEY: Časni Sude, ja ne želim da komplikujem stvari, ali, kao što je već bilo spomenuto, do sada smo gospodin Guy-Smith i ja koristili zajedno uslugu gospodina Willemsena, našeg pravnog referenta. On sada isključivo radi sa timom Odbrane gospodina Balaja, a moj pravni referent je sada gospođa Trapani. Ja bih iz tog razloga zatražio da se i njoj omogući pristup ovim dokumentima.

SUDIJA KWON: Molim vas da mi ponovo navedete ime. Evo, vidim ga sada ne ekranu. Gospođa Trapani. Da li vi, gospodine Dutertre, imate nekih komentara?

TUŽILAC DUTERTRE: Ne.

SUDIJA KWON: Hvala. U tom slučaju, vratićemo se na moje prvobitno pitanje. Da li možemo da postignemo jedan sličan kompromis u vezi sa ovim podneskom Odbrane, u kom se traži ukidanje redigovanja određenih izjava svedoka? Da li njima mogu da se obelodane ove izjave u potpunosti? Da se obelodane samo braniocima, ali ne i optuženima? Ja sada samo postavljam pitanje.

TUŽILAC SELLERS: Da. Mi, naravno, želimo da podstaknemo ovaj duh saradnje, ali Tužilaštvo zvanično izjavljuje da mi gajimo određenu brigu u vezi sa pitanjem bezbednosti svedoka. Ukoliko vi želite da kažete, časni Sude, da se ukidaju zaštitne mere u vezi sa identitetom svedoka i njihovim mestom boravka, i da se ukidaju redigovanja, onda mi prvo moramo da porazgovaramo sa našim svedocima, da ih obavestimo o tome, jer smatramo da se opasnost po njihovu bezbednost može povećati. Ukoliko se to uradi pre 30 dana do isteka onog prvobitnog roka, onda je moguće da će njihov strah biti veći. Sve što možemo da vam kažemo je da ćemo pogledati ponovo naš spisak svedoka, i videti da li možda ima nekih svedoka, za koje ovo pitanje nije relevantno.

SUDIJA KWON: Ja sam postavio ovo pitanje zato što Tužilaštvo i inače mora da obelodani taj materijal 30 dana pre početka suđenja, što je, recimo, početkom sledeće godine, u februaru ili martu. To, onda, znači da ovaj rok ističe u januaru. Dakle, taj rok nije suviše daleko, i ne vidim u čemu bi bila šteta ukoliko bi se to obelodanilo već sada, kako braniocima, tako i pravnim referentima.

TUŽILAC SELLERS: Časni Sude, mi razumemo vaše komentare, ali imajući u vidu ono što smo mi dobili od Odbrane, čini mi se da je nemoguće obelodaniti taj materijal samo braniocima. Oni, naravno, vode svoju istragu, i tokom te istrage se spominju imena, istražiteljima se pominju mesta boravka svedoka, i moguće je da ova informacija dopre i do trećih strana. Zbog toga ja mislim da je ono prvo pravilo i doneto, pravilo o obelodanjivanju tek 30 dana pre početka suđenja. Ja znam da se mi približavamo tom roku, i ranije, u prethodnim postupcima, taj rok je uvek bio poštovan. Sva Pretresna veća su smatrala da je to sasvim razuman rok. Stoga mi ponavljamo naš prvobitni stav, stav da smo spremni na saradnju, i da ćemo u duhu te saradnje ponovo pogledati spisak svedoka, kako bismo videli da li situacija možda može da se revidira u vezi sa nekim od svedoka.

SUDIJA KWON: Znači, vi se protivite tome?

ADVOKAT EMMERSON: Samo nekoliko kratkih komentara. Pre svega, u ime gospodina Haradinaja – mi smo, u našim kontaktima sa Tužilaštvom i Pretresnim većem, usvojili strategiju u vezi sa zaštitnim merama, u okviru koje ne tražimo da se ukidaju zaštitne mere, osim ukoliko nismo došli do neke tačke u našoj istrazi u kojoj nam je apsolutno neophodno da saznamo šta stoji u redigovanom materijalu, kako bismo bili u stanju da se pripremimo za suđenje. Zato se, recimo, u početku nismo protivili ovim zaštitnim merama, već smo smatrali da je sasvim prikladno da se za svaki pojedinačni slučaj posebno obratimo Pretresnom veću, ukoliko nam je potrebna neka dodatna informacija kako bismo se pripremili. Vi ćete videti, časni Sude, da smo mi već podneli prvi paket ovakvih zahteva, i on se odnosi na čitav niz svedoka i navoda u području Jablanice/Jabllanicë. Sve ovo što je gospođa Sellers rekla danas, kao i sve ono što je Tužilaštvo iznelo u svojim pismenim podnescima, odnosilo se na te grupe svedoka. Prethodno pred-pretresno veće je imalo isti stav kao i vi sada. Ne radi se, dakle, o tome da li će ta informacija nama biti obelodanjena, već o tome kada će nam ona biti obelodanjena. Ovo „kada” je veoma bitno za Odbranu i za njeno efikasno pripremanje za suđenje. Kao što sam ja već j rekao, mi smo svaki slučaj tretirali pojedinačno, i sada smo došli do tačke u kojoj nam je taj materijal neophodan kako bismo priveli našu istragu kraju pre početka suđenja. Ovde ima jako puno redigovanog materijala, i rok od 30 dana pre početka suđenja je nerazuman, jer ograničava našu slobodu manevrisanja, da se tako izrazim. To me dovodi do sledeće tačke. Postoji razlika između sudskog obelodanjivanja i redigovanja, odnosno ukidanja redigovanja, koje smo mi zatražili ovim podneskom. Obelodanjivanje sudskog materijala braniocima i veštacima je bilo relevantno samo kada je reč o analizi veštaka, a ostali sadržaj tog materijala nije bio relevantan za istragu. Recimo, radilo se o materijalu ljudi od kojih je uzet DNK uzorak, a koji nisu bili svedoci, već su samo dali svoj DNK uzorak, da bi on mogao da se koristi u uporednom istraživanju. Gospođa Sellers je sasvim u pravu kada očekuje da će Odbrana reagovati na ovaj predlog ukoliko se ukinu ova redigovanja. Po našem mišljenju, to je sasvim proporcionalan način da bi se doprinelo istragama koje vrši Odbrana, a da identitet i dalje ostane poverljiv, kada je reč o javnosti ili o trećim stranama. Ova informacija će biti obelodanjena samo uskom krugu naših istražitelja. I, konačno dolazimo do indikacije koju smo dobili od gospođe Sellers, da će Tužilaštvo ponovo

pogledati svoj spisak svedoka, kako bi videli da li su zaštitne mere neophodne baš za svakoga od svedoka na tom spisku. Mi smatramo da je to konstantna dužnost koju Tužilaštvo ima, tj. da Tužilaštvo konstantno treba da pregleda te spiskove, kako bi se uverili da li i dalje postoji potreba za zaštitnim merama u vezi sa svakim od svedoka.

SUDIJA KWON: Hvala, imaćemo to na umu kada budemo donosili našu odluku. Ja podstičem strane da dobrovoljno sarađuju, a mi, Pretresno veće, ćemo učiniti sve što je moguće kako bismo podstakli rešavanje ovih pitanja. Treći podnesak o kom treba da donesemo odluku, tiče se zaštitnih mera za svedoka SST7/38. Meni se čini da je ovo veoma neobičan pseudonijum. O čemu se ovde radi? Da li je ovo neka skraćunica ili puni pseudonijum?

TUŽILAC DUTERTRE: Časni Sude, SST7 je oznaka koju vidite ispred imena svedoka. Ja mislim da se to odnosi na tim 7, a tim 7 je tim koji vodi istragu u ovom predmetu. Dakle, prvo ide ta skraćunica, onda stoji „/”, a zatim broj 38 ili neki drugi broj, i to je broj svedoka. To je objašnjenje koje mogu da vam ponudim. U vezi sa ovim konkretnim svedokom, reč je osobi koja -

SUDIJA KWON: Ja znam ko je ovaj svedok. Ovo se tiče vašeg predloga za dopunu optužnice.

TUŽILAC DUTERTRE: Tako je.

SUDIJA KWON: Koliko ja shvatam, odluka o tome se odlaže sve dok se ne odluči da li se odobrava izmena i dopuna optužnice, ili ne. Moj običaj, u pred-pretresnom postupku, i običaj Pretresnog veća, čiji sam ja član, je drugačiji. Mi smo dopuštali da se taj materijal obelodani Odbrani, tj. materijal koji predstavlja propratni materijal za izmenu i dopunu optužnice, mora da bude obelodanjen. Nas interesuje i stav Odbrane o tom pitanju, iako, kada se optužnica jednom dopuni ili izmeni, Odbrana nema pravo da je osporava na osnovu toga da ne postoji *prima facie* osnov. Dakle, ja sam sklon tome, ukoliko Odbrana to želi, i ukoliko se Tužilaštvo tome ne protivi, da naložim Tužilaštvu da te izjave obelodani bez ikakvih redigovanja, na privremenoj osnovi, sve dok Pretresno veće ne donese odluku o izmeni i dopuni optužnice.

TUŽILAC SELLERS: Časni Sude, Tužilaštvo se neće protiviti tom predlogu, dokle god je svima jasno da se bilo kakva redigovanja i obelodanjivanja identiteta vrše kako bi se Odbrani olakšala obrada tog materijala.

SUDIJA KWON: Ja se nadam da Odbrana nema ništa protiv.

ADVOKAT EMMERSON: Upravo suprotno, časni Sude. To je upravo ono što smo mi zahtevali pre nego što je odluku doneo sudija koji je postupak vodio pre vas, tj. mi smo tražili da vidimo taj materijal, kako bismo mogli da iznesemo naše argumente, i drago nam je što ste vi sada preinačili prethodnu odluku sudije. Molim da, što je moguće pre,

Tužilaštvo obelodani ove izjave Odbrane, zajedno sa ovim što smo pomenuli u vezi sa redigovanjem.

TUŽILAC SELLERS: Slažem se sa ovim što je moj uvaženi kolega rekao sada. Hvala vam.

ADVOKAT EMMERSON: Časni Sude, ukoliko je svrha te strategije da se Odbrani omogući da iznese komentare koji bi bili od koristi Pretresnom veću u donošenju odluke o tome da li treba izmeniti rokove koji su trenutno na snazi, onda vas molimo da izdate nalog Tužilaštvu da se sve ovo odmah dostavi Odbrani, tj. u roku od sledećih 48 sati, najviše 48 sati, kako bismo mi onda imali priliku da podnesemo naše podneske, koji bi eventualno mogli da proisteknu na osnovu tog materijala.

SUDIJA KWON: Što znači da 48 sati ističe negde u nedelju.

ADVOKAT EMMERSON: Dva radna dana.

SUDIJA KWON: Hoće li to odgovarati Tužilaštvu?

TUŽILAC SELLERS: Časni Sude, mi ćemo to uraditi odmah. Ja ću sa vama biti sasvim otvorena. Ja ne mislim da će moj uvaženi kolega to dobiti u nedelju popodne, ali ćemo definitivno odmah krenuti da radimo na tome, i mi nemamo ništa protiv toga da Odbrani predamo one primerke koje imamo, što je moguće pre, ali želimo da se poštuju oni parametri koje smo odredili.

SUDIJA KWON: Ja se nadam da će strane po ovom pitanju sarađivati, i ukoliko Odbrana to ne dobije negde do utorka ili srede, onda vas molim da se obratite Pretresnom veću. Sada imamo još jedno pitanje, gospodine Dutertre, pošto vidim da postoje određeni aneksi koji idu uz ove izjave svedoka.

TUŽILAC DUTERTRE: Vratio bih se na prethodnu tačku o kojoj smo diskutovali. Ako pogledamo situaciju i vrstu svedoka o kojima smo malo pre razgovaralo, i ukoliko bi Odbrana podnela ovaj podnesak na poverljivoj osnovi, mislim da bi to veoma korisno. Ukoliko se ne odobri izmena optužnice, onda bismo na taj način izbegli obelodanjivanje informacija koje se odnose na ove svedoke, i koji, ukoliko se ne odobri izmena optužnice, neće ni svedočiti.

SUDIJA KWON: Ja mislim da je Odbrana to sasvim dobro razumela. Sada ćemo pogledati svedoka 29. Ja sam pročitao podnesak Odbrane, ali nisam upućen u detalje. Da li vi možete sada, a obraćam se Tužilaštvu, da odgovorite na taj podnesak, ili ne?

TUŽILAC SELLERS: Časni Sude, mi so obavešteni o tom podnesku onda kada je Odbrana predložila tu tačku za današnju statusnu konferenciju, i zatim smo, tek juče uveče, dobili taj podnesak. Mi smo ga pročitali, i želeli bismo da nam se omogući da se ispoštuje onaj rok od 14 dana za odgovor na taj podnesak. Mi smo to stavili na spisak

samo da bismo obavestili Pretresno veće o tom pitanju, i iskoristićemo naše pravo da damo odgovor u roku od 14 dana.

SUDIJA KWON: Hvala vam. Sada ćemo se baviti pitanjem obelodanjivanja. U podnescima se kao prvo spominje obelodanjivanje forenzičkih sudskih materijala. Da li je ovo pitanje razrešeno onim odlukama koje sam ja doneo juče, ili se, pak, ovo odnosi na neki drugi sudski materijal?

ADVOKAT EMMERSON: Moguće je da će gospodin Dutertre biti ustanju preciznije i potpunije da odgovori na ovo pitanje nešto kasnije, ali, kako smo mi razumeli ovaj spisak koji se pojavljuje na strani 3 našeg podneska, tu se nalazi čitav niz tačaka koje nisu uključene u redigovan materijal, a koje su predmet je one odluke koju je Pretresno veće donelo juče. Mi smo ovde izneli kontekst i, ne želeći sada da prepričavam sve ono što je navedeno u tom podnesku i sve što se desilo u kontaktu između strana, ukratko bih želeo da vam kažem da je postojao čitav niz rokova koji su istekli, rokova u toku kojih je Tužilaštvo obećalo i bilo obavezno da dostavi sudski materijal, i sada možemo da vam kažemo da postoji velika količina materijala koju nismo dobili, a koji jeste ove prirode. Vi ćete videti u jednoj od teza koju smo naveli u našim podnescima, da se radi o velikoj količini DNK identifikacionog materijala koji još uvek nismo dobili, a koji se tiče posmrtnih ostataka, velike količine posmrtnih ostataka. Dakle, to je za Odbranu veoma važan materijal, a nismo ga još dobili. Zatim, sledeća teza je izjava svedoka koju je sačinio istražitelj Barney Kelly, koji je i vodio ovu forenzičku istragu, i to je jedno vrlo kompleksno pitanje, koje se tiče ekshumacija, kontinuiteta, identifikacije. O ovome se diskutuje već više od šest meseci. Dato je više obećanja, ali mi do sada još uvek ništa nismo dobili. Mislim da je sve ovo nesrećna posledica podnesaka u kojima se traži izdavanje naloga o redigovanju. U tim nalogima se ne odobrava obelodanjivanje materijala koji nije redigovan. Radi se o 2,000 strana, koje je mi trebalo da dobijemo, i koje još uvek nismo dobili, zato što se čeka na sudsku odluku o tom pitanju.

SUDIJA KWON: Hvala vam, gospodine Emmerson. Gospodine Dutertre, ovo što je Odbrana spomenula, a naročito ovo što je spomenuo gospodin Emmerson, zar to nisu upravo oni materijali za koje je Tužilaštvo obećalo da će ih obelodaniti do kraja ove godine?

TUŽILAC DUTERTRE: Časni Sude, što se tiče rokova za obelodanjivanje, puno toga se u međuvremenu desilo. Bilo je diskusija, i mislim da bi sada bilo veoma teško sve to rezimirati u nekoliko reči. Jednostavno, nema dovoljno vremena za to. Ono što je sigurno je to da je Tužilaštvo obelodanilo sve ono što je i dobilo. Ono što nismo imali, nismo mogli ni da obelodanimo Odbrani. Ono što smo ostavili po strani, jeste materijal koji smo dobili pošto smo podneli podnesak za uvođenje zaštitnih mera 25. avgusta 2006. godine. To je podnesak o kome ste vi doneli odluku juče. Samo to nije obelodanjeno, a sve drugo jeste obelodanjeno Odbrani, i to još u pismu od 6. juna 2006. godine. U njemu sam ja naveo sve materijale koji je trebalo da budu obelodanjeni, i oni jesu obelodanjeni. Isto tako, spomenuo sam neke istrage za koje nisam mogao da navedem kada ću primiti relevantne dokumente. Moramo imati na umu da Tužilaštvo zavisi i od drugih

organizacija u vezi sa tim. Mi moramo da čekamo na rezultate rada tih organizacija kako bismo dobili relevantne informacije. Na neki način, ovde je Tužilaštvo u identičnoj situaciji kao i Odbrana. Mi sa podjednako velikim nestrpljenjem iščekujemo te dokumente kao i Odbrana. Dakle, kada je reč o primanju i obelodanjivanju forenzičkog materijala, mi smo u istoj situaciji kao i Odbrana. Na trećoj strani podneska Odbrane od 11. oktobra 2006. godine, nalazimo niz pitanja. Vi ste na neka od njih odgovorili odlukom koju ste doneli, ali ćemo mi već sledeće nedelje obelodaniti ostatak dokumenata na 2,000 strana, i sve dokumente koje smo od tada primili. Neki dokumenti koji su tamo navedeni, nisu u našem posedu. Ako smatrate da vam to može biti od koristi, ja vam mogu dati dodatne informacije o tome, a mogu ih dati i Odbrani, ukoliko smatrate da to može biti od koristi za pripremu Odbrane. Možda će to trajati dosta vremena, ali ja to mogu da uradim, ako želite.

SUDIJA KWON: Da, izvolite.

TUŽILAC DUTERTRE: Ne želim da ovo traje previše vremena, ali ići ću redom, tačku po tačku. Prvo, DNK izveštaji. Sve DNK izveštaje je pripremila Međunarodna komisija za nestale osobe, i ti izveštaji su obelodanjeni tokom poslednjih nekoliko meseci. Imam ovde više dokumenata u kojima se navode oni dokumenti koji su već obelodanjeni. To možemo sada podeliti, i u stanju smo jasno da navedemo u kom trenutku su ti dokumenti obelodanjeni. Kada govorim o tim dokumentima, govorim o DNK dokumentima, tj. o pozitivnim i negativnim dokumentima. Postoje neki pozitivni DNK materijali koje još nismo dobili. Nadamo se da ćemo to dobiti u naredne dve nedelje. Reč je o RRE21003PP, kao i ACM tela iz ekshumacije i obdukcije iz 2005. godine. Čim dobijem te DNK izveštaje, oni će biti obelodanjeni Odbrani. Kada je reč o drugim neidentifikovanim leševima, žao mi je što moram da kažem da su ti leševi i dalje neidentifikovani, pa zato za njih nemamo DNK izveštaje. Dva izveštaja koja sam upravo spomenuo bi trebalo da budu zaokruženi i trebalo bi završiti popis identifikovanih osoba. Toliko o DNK izveštajima. Možda bi Odbrana želela nešto da pita pre nego što nastavim, jer bih onda odmah mogao da odgovorim na ta pitanja, umesto da na kraju odgovaram na sva pitanja odjednom.

SUDIJA KWON: Dobro. Interesuje me kratka lista dokumenata koji su do sada obelodanjeni. Oprostite. Gospodine Dixon?

ADVOKAT DIXON: Hvala, časni Sude. Dopustite mi, molim vas, da odgovorim tako što ću reći da je on zaista tačno rekao da postoji dve grupe posmrtnih ostataka. Jedna je grupa posmrtnih ostataka koji su identifikovani i imenovani, i grupa neidentifikovanih posmrtnih ostataka. Kao što je gospodin Dutertre rekao, mi i dalje čekamo na neke izveštaje o identifikovanim osobama, i ja mislim da njih ima četiri ili pet, i bilo bi dobro ako bismo ovde mogli da čujemo na koliko se tačno izveštaja još uvek čeka, i kada bi, otprilike, oni mogli da budu dobijeni, jer smo na prošloj statusnoj konferenciji bili u identičnoj situaciji. Gospodin Dutertre je tada rekao da se ti izveštaji i dalje čekaju, i da oni ne mogu da učine puno toga kako bi ubrzali dobijanje tih izveštaja, te da je to nešto što nije u njihovim rukama. Sada smo ponovo u situaciji u kojoj još uvek čekamo na te

izveštaje, i sada smo došli u položaj u kom treba preduzeti nekakve korake kako bi Tužilaštvo pokušalo da dobije izveštaje od tih organizacija što je moguće ranije. Dakle, to je bio prvi deo. Druga grupa su neidentifikovani posmrtni ostaci. U nedavnom pismu, koje je Tužilaštvo poslalo 27. septembra, navedeno je da se radi o otprilike 12 neidentifikovanih tela, koja se još uvek proučavaju, i za koje se još uvek čeka na DNK izveštaje. Dakle, mene ovde ponovo zanima kada se očekuje da će ti izveštaji biti dobijeni.

SUDIJA KWON: Hvala. Gospodine Guy-Smith?

ADVOKAT GUY-SMITH: Ja sam, možda, opet zbunjen, jer na ovome već dosta vremena insistiram. Kada koristimo formulaciju DNK izveštaj, ja pretpostavljam da gospodin Dutertre misli na zaključke, a ne na informacije koji su sadržani u osnovi takvih zaključaka. Ako on pod formulacijom DNK izveštaj misli na to, onda Odbrana tek treba da dobije podatke na kojima su takvi izveštaji zasnovani. Mi takve informacije još uvek nemamo. Sve te informacije su nešto o čemu raspravljamo skoro 10 meseci. Mi smo konkretno to i zahtevali u jednom pismu koje smo poslali Tužilaštvu, i u kom se govori o osnovnim podacima na kojima se zasnivaju takvi zaključci.

SUDIJA KWON: Hvala. Gospodine Dutertre, da li vi možete nešto da nam kažete o tome?

TUŽILAC DUTERTRE: Da, časnii Sude. Kada je reč o DNK izveštajima, ja očekujem da ću dobiti dva pozitivna izveštaja. Na osnovu informacija koje imam, znam da su oni pripremljeni, i čekam da mi budu predati. Očekujem ih od UNMIK-a. Nadam se da ću ih dobiti u naredne dve nedelje. Kada je reč o neidentifikovanim telima, žao mi je što su oni i dalje neidentifikovani. Žao mi je zbog porodica, a naravno i zato što smo mi posmatrali genetske profile, analizu kostiju, i čini nam se da ne postoji ikakva korelacija između tih materijala i uzoraka krvi prikupljenih od porodica. Ne mogu ništa više da vam kažem o tome. Mislim da razumno možemo reći da neće biti daljih identifikacija, osim ukoliko se ne desi nešto neočekivano. Znači, to su izveštaji koji će biti obelodanjeni tokom sledeće dve nedelje. Kada je reč o onome što je pomenuo gospodin Guy-Smith, a to su zaključci definitivnih izveštaja, u kojima se nalaze imena rođaka žrtava, imena identifikovanih žrtava, i DNK sekvence koje sam već ranije objasnio. To je, naime, kodirani deo, zato što Međunarodna komisija za nestale želi da zaštiti te ljude. Dakle, mi smo predali zaključke, međutim, postoje i dodaci našem zahtevu od 25. avgusta 2006. godine. Ti dodaci će biti obelodanjeni već sledeće nedelje, i to za određeni broj žrtava, kako bi zahtev gospodina Guy-Smitha bio zadovoljen. To je celi dosije o DNK analizi. To je jedan veoma obiman materijal koji nam je poslala Međunarodna komisija za nestale osobe. Govorim sada o slučajevima u kojima su porodice to odobrile, jer, kao što sam rekao, u tim dokumentima stoje i mnogi lični, poverljivi podaci. U slučajevima u kojima nismo bili us tanju da stupimo u kontakt sa porodicama ili u slučajevima u kojima porodice nisu želele da daju odobrenje da se obelodani kompletan genetski materijal, onda je onaj izveštaj koji je odbrana već dobila – zapravo definitivni

izveštaj. Za određeni broj žrtava, podaci će biti dostavljeni već sledeće nedelje. Nadam se da sam odgovorio na pitanja gospodina Guy-Smitha.

SUDIJA KWON: Da li želite još nešto da kažete?

ADVOKAT DIXON: Da. Ovo je bilo od pomoći, međutim, postoji još jedna nerešena stvar. Ona se odnosi na neidentifikovane posmrtno ostatke. Gospodin Dutertre kaže da oni ostaju neidentifikovani, i da je to kraj priče. Međutim, ja tražim sledeće razjašnjenje. U pismu Tužilaštva od 27. septembra pominje se da se na dosta DNK izveštaja čeka od Kancelarije Tužilaštva.

SUDIJA KWON: 12.

ADVOKAT DIXON: Da. Zatim se kaže da se čeka na još dodatna dva izveštaja. Kada ćemo dobiti ta dva?

SUDIJA KWON: Gospodine Dutertre? Da li možete da odgovorite na to pitanje?

TUŽILAC DUTERTRE: Teško je dati odgovor na to pitanje. Da smo dobili pozitivan izveštaj, da smo u našoj bazi podataka bili u stanju da uspostavimo vezu između uzoraka krvi i uzoraka kostiju, onda bismo očekivali dalje izveštaje. Međutim, ja danas očekujem da dobijem samo još ona dva izveštaja koja sam već pomenio. Još jednom izražavam žaljenje što drugi leševi verovatno nikada neće biti identifikovani, osim ukoliko se ne desi nešto neočekivano. To je sve što mogu da kažem o tome. U grupi identifikovanih osoba, ta dva izveštaja će biti završena i obelodanjena, i mislim da ne možemo očekivati ikakve dalje identifikacije, osim ukoliko se ne desi nešto nepredviđeno. Ja ne očekujem da će se to dogoditi. To je sve što o tome mogu da kažem u ovom trenutku.

SUDIJA KWON: Vi, znači, pretpostavljate da više neće biti dodatnih identifikacija, osim ukoliko ne dođe do nečega neočekivanog. Mislim da je to sve što možemo da ustanovimo u ovom trenutku. Takođe, mislim i da bi to pitanje za sada trebalo ostaviti po strani, i preći na sledeću temu. Želeo bih da se vratimo na prvobitno pitanje objavljivanja forenzičkih materijala. Pretpostavljam da neće biti problema da Tužilaštvo to obelodani do sledeće nedelje. Stoga nalažem isti rok, a to je sredi, 25. Dakle, nalažem Tužilaštvo da obelodani sve stvari pomenute u zahtevu Odbrane. Ukoliko bude nečega što nisu u stanju da obelodane, treba Pretresnom veću da iznesu razloge iz kojih to nisu u stanju da obelodane.

TUŽILAC DUTERTRE: Da, u redu. Naravno, časni Sude. Obelodanećemo sve što imamo, sve što smo nedavno dobili. Isto tako, detaljno ćemo obelodaniti i sve one dokumente koje ćemo tek dobiti u budućnosti.

SUDIJA KWON: Želeo bih samo da to bude jasno. Pristup tim dokumentima biće odobren imenovanim pomoćnicima zastupnika Odbrane?

TUŽILAC DUTERTRE: Da. Svi dokumenti će biti obelodanjeni. Naravno, treba imati na umu da postoje i mnoga druga pitanja koja se odnose na istrage koje su još uvek u toku. To su stvari koje ćemo obelodaniti kasnije. Ja sam sada govorio o svim DNK dokumentima, a nisam govorio samo o iskazima svedoka.

SUDIJA KWON: Hvala. Kada je reč o jučerašnjoj odluci, sada, pošto sam čuo argumente Tužilaštva, nema prigovora, i ja ću doneti ispravak te odluke.

ADVOKAT EMMERSON: Hvala. I, hvala vam, takođe, što ste definisali rok. Međutim, želeo bih da razjasnimo jednu stvar. Odgovor gospodina Dutertrea je to da će materijal u posedu Tužilaštva biti obelodanjen. On, naravno, kaže i da će materijal koji Tužilaštvo još uvek nije primilo, tj. materijal koji nemaju u svom posedu, nešto što iz tog razloga ne mogu ni da obelodane. Ako, molim vas, pogledate četvrtu i petu tačku na trećoj strani, videćete da se četvrta tačka ne odnosi na neku stranu ili lice izvan samog Tužilaštva. To je izjava svedoka kojom se objašnjava forenzički pregled iz srpske analize iz 1998. godine, i to sve do izvršene DNK analize.

SUDIJA KWON: Sačekajte. Šta... Tačka 4 i 5, na kojoj strani?

ADVOKAT EMMERSON: Četvrta i peta tačka na trećoj strani. To, čini mi se, potpada pod vašu odluku. To su materijali koje mora da napravi samo Tužilaštvo. Prvo je, dakle, kompletno objašnjenje hronologije forenzičkih predmeta i ekshumacija.

SUDIJA KWON: Oprostite, gledao sam u pogrešan dokument. Strana 3, tačka 4. Da, sada to vidim. To je, znači, jedna od izjava istražitelja. Da li ste vi rekli da bi Tužilaštvo trebalo da dostavi izjavu istražitelja?

ADVOKAT EMMERSON: Mi to predlažemo već mesecima, i oni to već mesecima obećavaju, jer se radi o jednom veoma kompleksnom sudsko-medicinskom istraživanju. Sada treba i to obelodaniti.

SUDIJA KWON: Ali, to u ovom trenutku još ne postoji.

ADVOKAT EMMERSON: Ne znam da li postoji ili ne postoji. Ukoliko ne postoji, treba to napraviti.

SUDIJA KWON: Dobro, da vidimo o čemu se radi. Gospodine Dutertre?

TUŽILAC DUTERTRE: Da, časni Sude. Kada je reč o iskazima, postoji više kratkih iskaza o kojima bih želeo da govorim. To će Odbrani biti obelodanjeno čim bude završeno, a najkasnije kada bude podnesen pred-raspravni podnesak, osim ukoliko ne bude nekih izuzetnih slučajeva. Kada je reč o Barney Kellyu, on je nadgledao ekshumacije 2005. godine. Ja mislim da bi Odbrana sada želela da on opiše ceo taj genetičarski proces i sve forenzičke aspekte tog procesa. On je nadgledao ekshumacije koje su vršene 2005. godine, i ja još uvek čekam da dobijemo DNK izveštaje za 2005.

godinu. To je nešto što još uvek nemamo. Kada bi Barney Kelly završio svoju izjavu, takva izjava bi bila delimična, i kasnije bi je trebalo dopuniti. Mislim da će to biti obelodanjeno brzo, ali mislim i da prvo moramo da dobijemo DNK izveštaje, pre nego što budemo u stanju da damo celoviti odgovor. Spomenuo sam i da bi rok trebalo da bude isti i za Barney Kellya i za izveštaj, jer bismo u suprotnom imali njegovu izjavu bez izveštaja, koji ćemo možda dobiti kasnije. Dakle, to je moj stav. Ako gospodin Barney Kelly kasni, to je zato što su u avgustu i septembru stizale nove informacije, i bilo je nemoguće steći celovitu sliku o svemu što se odvijalo 2005. godine. Dakle, toliko o izjavi Barney Kellya.

SUDIJA KWON: Da li ja mogu nešto da predložim. Da, gospodine Guy-Smith?

ADVOKAT GUY-SMITH: Problem je, čini mi se, u tome da Odbrana želi da dobije te informacije još od kako je 16. maja, dan pre jedne od konferencija pod 65 ter, kada smo dobili informaciju da će Tužilaštvo te podatke prikupiti, i da će nam ih gospodine Barney Kelly dostaviti. O tome je razgovarano 17. maja na konferenciji po Pravilu 65 ter, i mi smo obavješteni da ćemo taj izveštaj i dobiti. Čini mi se sada da imamo različitu predstavu Tužilaštva o tome koliko je vremena prošlo. Međutim, mislim da oni sada ipak treba da se približe našem pojmu vremena, i daju nam te informacije. Jer, kao što sam već rekao, mi se sada približavamo početku suđenja.

SUDIJA KWON: Zato sam želeo da predložim Tužilaštvu sledeće. Da li bi bilo moguće da Tužilaštvo dostavi izjavu gospodina Kellya, koja će sadržati ono što je on sada u stanju da kaže, a kasnije dodatak, kada bude primio preostale izveštaje?

TUŽILAC DUTERTRE: Da, časni Sude, to je sasvim moguće. O tome se možemo dogovoriti. I, kasnije možemo dostaviti dodatak. Tu nema problema. Mi možemo uskoro nešto da damo Odbrani. To je savršeno moguće.

SUDIJA KWON: Kada mislite da ćete moći da obelodanite Odbrani izjavu gospodina Barney Kelley-a?

TUŽILAC DUTERTRE: Časni Sude, da bih odgovorio na to pitanje, morao bih da kontaktiram gospodina Kellya. Ja znam da je on sada na misiji, tj. ide u misiju za par dana. To neće biti ove nedelje, već sledeće. Nisam sasvim siguran kada će se vratiti, tako da ne bih sada želeo da obećam nešto što nisam u stanju da ispunim. Znači, sledeće nedelje to neće biti moguće, već možda nedelju dana kasnije.

SUDIJA KWON: Želeo bih da onda postavimo rok do kraja ovog meseca. Mislim da je to u redu.

TUŽILAC DUTERTRE: Da.

SUDIJA KWON: Osim ukoliko nema prigovora od strane Odbrane?

TUŽILAC DUTERTRE: U redu. To je sasvim u redu, časni Sude.

SUDIJA KWON: Dobro, to je učinjeno. Sledeće pitanje?

ADVOKAT EMMERSON: Sledeća tačka je možda zapravo već i obuhvaćena izmenjenom optužnicom. Dozvolite mi da samo to ukratko opišem. Mi već neko vreme insistiramo na tome da Tužilaštvo dostavi detaljne identifikacije žrtava koje su u ovom trenutku navedene kao neidentifikovani posmrtni ostaci, za koje nam je Tužilaštvo još u proleće reklo da će dobiti imena, iako to možda neće predstavljati nove tačke. Stav Tužilaštva nije baš sasvim jasan, ali mi se čini da je Tužilaštvo do sada imalo stav da ne može da pruži te informacije sve dok se ne reši zahtev za izmenom optužnice, jer će možda to uticati na kompletnu novu optužnicu. Prema tome, ako se ovde jasno dogovorimo da, onda kada Tužilaštvo dostavi predloženu izmenjenu optužnicu u skladu sa vašim nalogom, detalji na kojima mi insistiramo tada budu uključeni. To znači da će Tužilaštvo onda konkretno i eksplicitno reći koje posmrtne mogu da identifikuju. To bi onda razrešilo tačku 5.

SUDIJA KWON: Hvala. Gospodine Dutertre.

TUŽILAC DUTERTRE: To je pitanje ažuriranja optužnice. Ja sam to uvek tako nazivao. Znači, reč je o dodavanju imena žrtava. To će biti deo onoga što smo pomenuli na početku u vezi sa optužnicom. Pre nego što smo podneli zahtev za drugom izmenom, želeli smo prvo da sačekamo odluku o prvoj izmeni. Isto tako, želeli smo da sačekamo, jer još uvek nismo dobili DNK izveštaje. Ja sam rekao da još uvek čekam na dva DNK izveštaja. Dakle, to ćemo učiniti u okviru one opšte izmene optužnice, što smo ranije pomenuli. Svi pozitivni NDK nalazi su obelodanjeni Odbrani, i u njima se govori ili o nekome ko je već imenovan u konkretnoj tački optužnice, i tada je veoma lako napraviti vezu između izveštaja i optužnice, ili se radi o nekome ko nije imenovan u optužnici, i takve osobe pokrivaju tačke 21 i 22. To su, dakle, neidentifikovani posmrtni ostaci. Drugim rečima, Odbrana je postepeno dobijala informacije, istim tempom kao i Tužilaštvo, o imenima svih osoba koje se pominju u optužnici. Da, jeste tačno da smo mi rekli da ćemo dati i dodatne informacije o osobama iz tačaka 21 i 22, i to ćemo učiniti u okviru izmene optužnice kao celine. Ali, izjave rođaka ili svedoka koji su u stanju nešto da kažu o identifikovanim osobama – sve to je Odbrani već obelodanjeno. Prema tome, Odbrana je, znači, stava da je želi tačno da utvrdi kakva je situacija u vezi sa svim identifikovanim osobama. To smo i radili tokom proteklih nekoliko meseci. Odbrana sada ima u svom posedu iste one materijale koje ima i Tužilaštvo. Sve je to, znači, uključeno u one izjave svedoka i rođaka koje su već predate Odbrani.

SUDIJA KWON: Hvala. U redu, mislim da to pitanje možemo da ostavimo na tome. Mislim i da će sledeća izmena optužnice biti konačna izmena optužnice, i onda ćemo konačno imati i konačnu verziju. Imamo još neke stvari... Gledam koliko je sati. Samo trenutak, da se posavetujem.

(Pretnesno veće i Sekretarijat se savetuju)

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

SUDIJA KWON: Mislim da sada treba da odemo na pauzu od 20 minuta.

(pauza)

SUDIJA KWON: Obavestili su me da možemo da radimo najkasnije do pola jedan, tako da to treba da imamo na umu. Sada bih želeo da se osvrnemo na pitanje ekshumacije i materijala o ekshumacijama.

ADVOKAT EMMERSON: Časni Sude, ja ću dati uvod u to pitanje. Moram reći da sam prilično optimističan u vezi sa ovim pitanjem. Razgovarao sam sa svim predstavnicima i čini se da ova pitanja koja su preostala možemo da rešimo daleko pre ovog roka u pola jedan koji ste postavili. Što se tiče ekshumacija, imamo 15 kompleta posmrtnih ostataka koje istražitelji i naučni saradnici Odbrane još uvek nisu imali priliku da istraže, a želeli bi da ih istraže i pregledaju. Radi se o posmrtnim ostacima koji su vraćeni porodicama navodnih žrtava. U ovom trenutku, tih 15 kompleta posmrtnih ostataka, ukoliko se dobije dodatno dopuštenje, mogu biti ponovo ekshumirani, kako bi se obavila nova istraživanja. Ali, uzimajući u obzir da će uskoro početi zimski period, ta ekshumacija će biti praktično neizvodiva zimi. Dakle, ovde je neophodno delovati veoma brzo. Odbrana se obratila predstavnicima UNMIK-a, kako bi se utvrdilo šta je sve potrebno da bi se obavila ova ekshumacija. Prvobitni odgovor UNMIK-a je bio to da je ovo pitanje treba da pokrene Tužilaštvo, a ne Odbrana. Tužilaštvo je zauzelo sasvim suprotan stav, jer su oni obavili svoju analizu, i njih ponovno ekshumacija više ne interesuje. Zato je potrebno da Odbrana ovo direktno reši sa UNMIK-om. Moram da naglasim da mi nemamo ništa protiv da to rešimo direktno sa UNMIK-om, ali nam je potrebna pomoć Pretresnog veća, koje bi naložilo UNMIK-u da odgovori, kako na zahtev Tužilaštva, tako i na zahtev Odbrane, tj. da tu ne treba da prave ikakvu razliku. To je prva stvar. Druga stvar je to da treba dobiti i dopuštenje porodica. Prema pravilima koja su važila za ekshumacije do sada, istražitelj Tužilaštva je bio taj koji je odlazio kod porodica kako bi dobio njihovu dozvolu za obavljanje ekshumacija. UNMIK se time ne bavi. Dakle, sada smo se našli u situaciji da naši istražitelji, a radi se o međunarodnim istražiteljima, treba da se obrate rođacima i porodicama, od kojih treba da se dobije ta dozvola, i da tek onda može da se pristupi ekshumacijama. Koliko sam ja shvatio, Tužilaštvo nema ništa protiv toga da mi to uradimo, niti imaju išta protiv da UNMIK saraduje direktno sa Odbranom po ovom pitanju. Ovde postoji jedno praktično rešenje, ali nam je za to potrebna i pomoć Suda, odnosno, Sud mora da podrži naš zahtev. Treba jasno staviti do znanja da će istražitelji Odbrane stupiti u direktan kontakt sa porodicama preminulih.

SUDIJA KWON: Vama je, dakle, potrebno da se Pretresno veće umeša u ovaj postupak, u kontaktu UNMIK-a i Odbrane, a ne u kontakt sa porodicama, zar ne?

ADVOKAT EMMERSON: Da, tako je, časni Sude. Ja molim Pretresno veće da izda potvrdu da mi imamo pravo da komuniciramo direktno sa UNMIK-om, i da su oni dužni da odgovore na naš zahtev na isti način na koji bi odgovorili i na zahtev Tužilaštva. Što se tiče kontakta sa porodicama preminulih, ja samo želim javno da kažem, i želim da to uđe u zapisnik, i da Tužilaštvo zna da ćemo mi morati da stupimo u kontakt sa porodicama preminulih, jer je to mehanizam koji u ovom slučaju mora da se primeni.

SUDIJA KWON: Hvala. Da li Tužilaštvo ima nešto što želi da kaže?

TUŽILAC DUTERTRE: Časni Sude, nekoliko tela žrtava je bilo vraćeno porodicama i Odbrana nije mogla da dođe do tih posmrtnih ostataka, kako bi obavila svoju neophodnu istragu. Mi smo onda tražili da se tela više ne vraćaju porodicama. Mi nemamo ništa protiv da Odbrana izvrši analizu posmrtnih ostataka, niti se i na koji način bunimo da se Odbrani omogući pristup njima, ali Tužilaštvo smatra da mi ne moramo da se uključujemo u taj postupak. Mi smo primili k'znanju sve ovo što je Odbrana sada rekla, i nemamo nikakvih komentara.

SUDIJA KWON: Ja bih više voleo ako biste mi podneli pismeni podnesak, u kom biste zatražili da se mi uključimo u ovaj postupak.

ADVOKAT EMMERSON: Mi nemamo ništa protiv, časni Sude, da damo pismeni zahtev. Ali, hteo sam još jednom da vam skrenem pažnju na to da je neophodno postupiti hitno u vezi sa ovim pitanjem, jer se približava zima, i ekshumacije je nemoguće vršiti od decembra na dalje. Dakle, ukoliko mi podnesemo naš podnesak u roku od sledećih nekoliko dana, molim Pretresno veće da po tom pitanju reaguje hitno.

SUDIJA KWON: Apsolutno.

ADVOKAT EMMERSON: Postoje još dva pitanja u vezi sa ekshumacijama. Prvo pitanje je gde se nalazi odeća koja je bila nađena i fotografisana na posmrtnim ostacima. Odbrana je dobila te fotografije. One su nama obelodanjene, ali, časni Sude, vi ćete videti da naši veštaci žele da pregledaju i samu odeću. U tom smislu, mi moramo da zatražimo pomoć Tužilaštva. Oni treba da nam kažu gde možemo naći ti delovi odeće. To je vezano za ovu istragu, koju je vodio gospodin Kelly. U nekom trenutku, ta odeća je odvojena od posmrtnih ostataka na kojima je pronađena. Nešto od toga je prebačeno u Hag, a nešto je stavljeno na raspolaganje, kako bi bilo moguće izvršiti analizu i veštačenje, ali i dalje nedostaje veliki deo odeće, i mi tražimo da nam Tužilaštvo pomogne u vezi sa tim pitanjem, kako bismo pronašli te delove odeće koji nedostaju, i koji moraju biti analizirani. Nešto slično važi i za čaure koje su nađene prilikom ekshumacija.

SUDIJA KWON: Želim da čujem šta Tužilaštvo misli o tom pitanju. Izvolite, gospodine Dutertre.

TUŽILAC DUTERTRE: Časni Sude, ja ću se osvrnuti na svaku od ovih tačaka hronološkim redosledom. U vezi sa ekshumacijama, Tužilaštvo bi više volelo da se tim bave međunarodni veštaci, a ne da se postavlja pitanje da li će ti ljudi svedočiti za Tužilaštvo. Što se tiče odeće i drugih nađenih predmeta, želeo bih prvo da počnem sa telima koja su vraćena porodicama 2003. godine. Meni se čini da je i odeća vraćena porodicama zajedno sa telima. Tela koja nisu vraćena porodicama i odeća na njima, bili su dostupni Odbrani u laboratoriji u Prištini/Prishtinë, kako bi oni mogli da ih analiziraju i pregledaju. Kada smo vratili određeni broj tela, pošto je Odbrana obavila svoju analizu, mi smo veoma jasno pitali Odbranu da li želi da se odeća vrati porodicama u isto vreme kao i tela, i Odbrana na to nije reagovala. Sada, odjednom, oni žele da analiziraju delove odeće. Ovde se radi o onoj istoj odeći koja im se nalazila na raspolaganju u laboratoriji OMPF-a u Prištini/Prishtinë, onda kada su imali pristup telima dok su se ona nalazila u mrtvačnici 2006. godine. Kada je reč o raznim drugim predmetima, čaurama i mecima koji su pronađeni, Tužilaštvo je dobilo određenu količinu podataka. Ovi podaci su u pismenom obliku obznanjeni Odbrani pre nekoliko meseci i, nedavno, pošto je Odbrana pregledala tela u mrtvačnici u Prištini/Prishtinë, Tužilaštvo je Odbrani stavilo do znanja da ima dopunske podatke, i tražilo je od UNMIK-a da zapleni te dopunske materijale i predmete, i da ih preda Tužilaštvu. Tako je i urađeno. To je bilo negde krajem avgusta i početkom septembra. Mi smo poslali jedno pismo Odbrani. Ovde pre svega skrećem pažnju braniocu gospodina Haradinaja. Dobili smo nekoliko dokaznih predmeta, a to je upravo ono što je on spomenuo. To smo dobili otprilike 19. ili 20. septembra. Meci i te čaure od metaka, sve to je bilo obuhvaćeno ovim zahtevom koji je bio poslat UNMIK-u, i Tužilaštvo je to dobilo i predalo Odbrani. Ukoliko treba da se pozabavimo nekom od stavki koje sam sada naveo detaljnije, onda to možda možemo da uradimo sa Odbranom posle ove statusne konferencije. Možemo da pogledamo dokumente i utvrdimo šta je obelodanjeno, šta je Odbrana dobila, a šta ne. Mislim da je vreme koje imamo na ovoj statusnoj konferenciji dosta ograničeno, i možda nećemo imati vremena da se sada ovim pozabavimo, ali verujem da je sve ono što je nama bilo dostupno, bilo stavljeno na raspolaganje i Odbrani.

ADVOKAT EMMERSON: Hvala, časni Sude, na ovom pojašnjenju. Bilo je nekih dopunskih informacija o ovome što nam je gospodin Dutertre sada rekao. Ja sada podržavam ovo što je rekao moj uvaženi kolega, to da bi možda, umesto da o tome raspravljamo na ovoj statusnoj konferenciji, bilo bolje da se, u duhu saradnje, strane sastanu i razgovaraju o tome kako teče postupak identifikacije ovih nestalih delova i predmeta, o tome kako bi se ustanovila njihova lokacija i utvrdilo šta još treba da se uradi kako bi Odbrani sve to bilo dostupno. Sada bih želeo da se osvrnem na još neka pitanja u vezi sa obelodanjivanjem. U drugoj stavci ovog podneska se traži pojašnjenje određenih podataka, koji su obelodanjeni Odbrani u nepotpunom ili redigovanom obliku. O tome su strane komunicirale pismeno. Predlog je da Tužilaštvo do 25. obavesti Odbranu o najnovijim informacijama koje oni poseduju u vezi sa ovim zaglavljem. Isti taj predlog je napravljen i u vezi sa svedokom SST7/14 i javnim demantom. To je Tužilaštvo spominjalo u zahtevu za odobravanjem zaštitnih mera, i mi već neko vreme tražimo da nam se obelodani izvor ili bilo koji javni trag o tome da se to javno demantovanje desilo. To je nešto o čemu je Tužilaštvo obećalo da će se raspitati i da će nas o tome obavestiti

do 25. U ovom trenutku mi ne želimo ništa više da kažemo o tome, jer, koliko sam ja shvatio, Tužilaštvo će obaviti pretragu i obavestiti Odbranu o rezultatima te pretrage. Zatim će odbrana dati svoje zahteve, na koje će Tužilaštvo, nadamo se, na vreme odgovoriti. Što si tiče poslednje tačke u tom zahtevu, juče je uložena jedan zahtev da se potvrdi da li je, ili ne, Tužilaštvo uzelo izjave od dva lica, čija su imena navedena. Situacija je pojašnjena u vezi sa prvim licem. Rečeno je da nema izjave od tog svedoka. U vezi sa drugim licem, Tužilaštvo će dostaviti odgovor Odbrani do 25., ponovo. Jedino relativno sporno pitanje je ono koje se navodi u tački 1. Svedok SST7/30 je svedok Tužilaštva protiv gospodina Haradinaja, i reč je o svedoku čija kredibilitet je dovedena u pitanje. Tužilaštvo je obelodanilo Odbrani pismo 12 istražitelja pod tim referentnim brojem, u kome se kaže da je jedan izvor obavestio i Tužilaštvo da je neko, ko je spomenut kao „agent”, čuo od svedoka SST7/30 da je on spreman da povuče svoju izjavu protiv gospodina Haradinaja ukoliko mu se plati pet miliona Evra. Drugim rečima, to je, dakle, ponuda koju je dao svedok, bar je tako navedeno, u kojoj on nudi da promeni svoju izjavu ukoliko mu se isplati ta suma novca. Dakle, reč je o mitu. Naravno, ovo je veoma relevantno pitanje koje se odnosi na kredibilitet ovog svedoka, i mi želimo da to istražimo dalje putem ovog izvora, koji je na raspolaganju Tužilaštvu. Koliko shvatamo sada, Tužilaštvo ne zna ništa više o toj osobi koja je dobila te podatke, ali ima dopunske podatke o izvoru. Ja ću, naravno, dopustiti Tužilaštvu da objasni tačno kako te stvari izgledaju. Ja samo prenosim to onako kako sam ja shvatio. Tužilaštvo je zauzelo stav da taj izvor ima, zapravo, pravo veta na to da li Odbrani može da se dozvoli da to istraži, zato što on, ili ona, ne želi ili da se otkrije njegov/njen identitet, i ne želi da se cela stvar detaljno istraži. Mi ćemo, naravno, ostati pri našem zahtevu da nam se svi ovi podaci stave na raspolaganje, kako bismo mi samo bili u stanju da obavimo svoju istragu.

TUŽILAC DI FAZIO: Časni Sude, gospodin Emmerson je vrlo jasno opisao situaciju. Ovo pismo jeste bilo redigovano. Odbrana traži da im se to pismo dostavi u potpunosti, u neredigovanom obliku. Tužilaštvo je reklo da to ne može da uradi. Radi se o jednom internom memorandumu, koji je sastavljen u okviru samog Tužilaštva, i mi nismo dužni to da obelodanimo, i zato to nećemo uraditi.

SUDIJA KWON: Da, dakle, to je jedno interno pismo koje je rezultat rada službenika Tužilaštva.

TUŽILAC DI FAZIO: Tako je.

SUDIJA KWON: To je pismo istražitelja?

TUŽILAC DI FAZIO: Da, radi se o jednom internom memorandumu. To je interni memorandum koji je sačinjen u okviru Tužilaštva, i mi nismo dužni da ga obelodanimo. Ne znam zašto Odbrana na tome insistira. Ja mislim da njih više interesuje sama informacija, a ne to pismo. Što se tiče tog „agenta”, te osobe koja je prenela informaciju, Tužilaštvo nema podatke o identitetu tog agenta, niti o tome kako se sa njim može stupiti u kontakt. Mi smo se obratili izvoru, i pitali smo taj izvor da li on možda ima te podatke i da li je spreman da ih obelodani Odbrani, i on tvrdi, i to vrlo čvrsto, da ne želi to da uradi.

Koliko sam ja shvatio, ni izvor nema podatke o tome kako se može stupiti u kontakt sa agentom, niti zna išta više o identitetu agenta. Na tome se, dakle, sve završava. Gospodin Emerson vam je vrlo precizno opisao situaciju. Tužilaštvo u ovom trenutku ne predlaže obelodanjivanje ikakvih dopunskih podataka. Mi smo spremni da ponovo razgovaramo sa izvorom, kako bismo videli da li možemo da razrešimo ovaj problem, ali u ovom trenutku nismo spremni da obelodanimo podatke o izvoru.

SUDIJA KWON: A ovaj izvor? To spada u kategoriju po Pravilu 68, zar ne?

TUŽILAC DI FAZIO: Informacija koju je on dostavio. Izvor je dostavio određenu informaciju istražitelju.

SUDIJA KWON: Ali, to se ne odnosi na identitet?

TUŽILAC DI FAZIO: Ne. Tužilaštvu je poznat izvor, a poznat je i istražiteljima. Mi smo se obratili izvoru sa pitanjem o tome da li on želi da se njegovi lični podaci obelodane Odbrani. On je to odbio.

SUDIJA KWON: Mene interesuje da li Tužilaštvu sada treba da se odobre zaštitne mere, kako bi se zaštitio identitet izvora. Samo vas o tome pitam.

TUŽILAC DI FAZIO: Pa, moguće je da će nam to biti potrebno. To može da bude jedan od načina da se ovo pitanje reši, ali pre nego što mi na to pristanemo i pre nego što se mi složimo sa tim, ja mislim da je sasvim ispravno da se još jednom obratimo izvoru i vidimo da li na taj način možemo da rešimo ovo pitanje.

ADVOKAT GUY-SMITH: Da li mogu da postavim jedno pitanje?

SUDIJA KWON: Da.

ADVOKAT GUY-SMITH: Vi ste pitali da li se identitet izvora reguliše Pravilom 68, i ja bih se složio sa vama. Prema tome, to treba da bude jedna pozitivna obaveza.

SUDIJA KWON: Ja sam i mislio da jeste. Prema tome, ja preporučujem Tužilaštvu da ponovo stupi u kontakt sa izvorom i vidi da li je on spreman da sada da dozvolu, da li je spreman da se pojavi pred Sudom, i da li želi da se uvedu zaštitne mere.

TUŽILAC DI FAZIO: To nam se čini sasvim razumnim načinom da se ovo reši, i pokušaćemo da upotrebimo taj modalitet.

SUDIJA KWON: Nemamo još previše vremena. Mislim da bi to rešilo pitanje svedoka 30.

ADVOKAT EMMERSON: Da li biste i u ovom slučaju odredili rok do 25., časni Sude?

SUDIJA KWON: Da li bi vam odgovaralo krajem meseca?

TUŽILAC DI FAZIO: Pa, naravno da postoje jako dobri razlozi da mi pokušamo to da uradimo. Naravno, to nije jednostavno, jer se radi o živoj osobi sa kojom treba da stupimo u kontakt i sa kojom treba da se dogovorimo. Tužilaštvo će učiniti sve što je u našoj moći kako bi se došlo do nekog rešenja, i da to podnesemo do 25. Što se tiče Odbrane i Suda, možda će biti nekih poteškoća u stupanju u kontakt sa izvorom. To je jedina poteškoća koju ja sada mogu da predvidim. Ukoliko takvih poteškoća ne bude bilo, ne vidim zašto 25. ne bi bio sasvim razuman rok do koga mi treba da prenesemo tu informaciju Odbrani.

SUDIJA KWON: Hvala vam na ovome što ste sada izneli. Dakle, ja određujem rok do 25. oktobra, osim ukoliko Tužilaštvo ne obavesti Pretresno veće da je došlo do nekih objektivnih prepreka.

ADVOKAT EMMERSON: Što se tiče dogovorenih činjenica –

SUDIJA KWON: Dozvolite mi da vas prekinem samo na trenutak. Odbrana gospodina Brahimaja je odgovorila na ono što je Tužilaštvo reklo o sporazumu o utvrđenim činjenicama. Da li ste se dogovorili ili niste? Da li postoji još nešto o čemu ste se vi dogovorili?

ADVOKAT HARVEY: Mi smo uspeli da postignemo sporazum o veoma ograničenom broju stvari, uglavnom iz istih razloga koje je izneo i gospodin Emerson u vezi sa svojim klijentom. Predloženi sporazum o utvrđenim činjenicama zapravo predstavlja prihvatanje svih navoda iz optužnice. Mi smo dali ono za šta se nama činilo da predstavlja jedan koristan niz pitanja za optužnicu, kojima smo tražili izvesno razjašnjenje nekih od stvari u vezi sa kojima su oni želeli da naprave sporazum. Želeli smo na taj način da vidimo da li možemo malo da približimo stavove, ali nismo dobili nikakav odgovor na to. Isto tako, najavili smo Tužilaštvu da bismo želeli da na izvestan način izmenimo neke njihove predloge. Međutim, a vi me ispravite ako grešim, mi nismo dobili nikakav odgovor na to. Dakle, mi smo nastojali, koliko god je to bilo moguće, da pružimo jedan konstruktivan odgovor. Naravno, istovremeno smo imali na umu da je to važno za pretresno veće i sve strane u postupku, to da pokušamo da se približimo što je moguće više nekoj vrsti činjenične osnove koju zajedno prihvatamo. Mi smo to predali Tužilaštvu pre oko dva meseca.

SUDIJA KWON: Hvala, gospodine Harvey. Želeo bih da u ovom trenutku predložim Tužilaštvu da ne bude previše ambiciozno u vezi sa sporazumu o utvrđenim činjenicama, već da bude praktično. Predložio bih Tužilaštvu da napravi novi niz pitanja, na koja bi bilo moguće odgovoriti lakše i praktičnije. To bi, recimo, moglo da se uradi do kraja ovog meseca, pa bismo zatim videli šta će iz toga kasnije proizaći.

TUŽILAC SELLERS: Časni Sude, mi ćemo sigurno čuti taj predlog, a o tome smo, isto tako, razgovarali i sa kolegama tokom pauze. Postoji mogućnost da se sporazumom

utvrde neke činjenice u vezi sa forenzičkim pitanjima, ali i nekim drugim pitanjima. Mislim da se predstavnik Odbrane složio sa tim da i oni mogu da predlažu sporazumom utvrđene činjenice, što bismo mi zatim veoma otvoreno primiti.

SUDIJA KWON: Mislim da toga nema tako mnogo. Kako stoje stvari sa presuđenim činjenicama?

ADVOKAT GUY-SMITH: Možda ćemo nešto moći da uradimo i u vezi sa tim. Na osnovu razgovora koje smo vodili tokom pauze, mislim da ćemo se, i mi i oni, temeljno raspitati u vezi sa tim. Ne znam da li želite da sada pređemo na drugu temu. Kada smo već spomenuli sporazum o utvrđenim činjenicama, želeo bih da se nakratko vratim na to pitanje i pitanje obelodanjivanja.

SUDIJA KWON: Izvolite.

ADVOKAT GUY-SMITH: Tokom pauze sam razgovarao sa Tužilaštvom o njihovim obavezama prema Pravilima 66 i 68. Želeo bih to jasno da stavim do znanja, kako ne bi bilo rečeno na neki nepravičan način. Oni su u potpunosti ispunili svoju obavezu da obelodane tih područja informacija, bar za sada. Kako ja sada shvatam stvari, ne preostaju nikakve druge informacije koje nisu obelodanjene, osim eventualnih novih informacija, koje će doći u ruke Tužilaštva kao posledica istraga koje se vode. Govorim veoma sporo jer ne želim da se pogrešno izrazim. Ja bih, naime, želeo da budem siguran da u toku suđenja ne naiđemo na neku izjavu svedoka, koja bi potpadala pod Pravila 66 ili 68, i koja je bila u posedu Tužilaštva ili nekih od njihovih neposrednih agenata ranije. Obzirom da sam već učestvovao u jednom postupku u kom smo se bavili sličnim pitanjem, želeo bih sada da upozorim Tužilaštvo na tu svoju zabrinutost. Iskreno govoreći, ja sam veoma zadovoljan odgovorom koji sam primio o tome da ne moram da se brinem oko toga, budući da Tužilaštvo u potpunosti ispunjava svoje obaveze. Ali, ukoliko sam sada pogrešno definisao svoje shvatanje situacije, mislim da bi gospođa Sellers sada to mogla da potvrdi ili porekne. Možda će reći: „Da, on je u pravu”, ili „Možda nije sasvim u pravu.”

SUDIJA KWON: Da, gospođo Sellers?

TUŽILAC SELLERS: Časni Sude, ako mi dozvolite, ja mislim da je ono što sam ja rekla upravo ovo što ste vi sada rekli Pretresnom veću. Mi smo ispunili, i ispunjavamo i dalje svoje obaveze prema Pravilima 66a, 66b i 68. Ali, ipak je moguće da, iako mi svoje obaveze ispunjavamo, postoje neki svedoci koje ranije nismo uzimali u obzir, za koje nismo mislili da će biti relevantni za naš predmet, niti da ćemo ih koristiti kao svedoke. Prema tome, ukoliko bih rekla da je do danas baš apsolutno sve obelodanjeno, to bi možda moglo da bude pomalo pogrešno. Isto tako, mi znamo, a to smo već rekli, da postoje materijali koje ćemo obelodaniti u sledećih nekoliko nedelja. Bilo je i slučajeva u kojima smo morali veoma ozbiljno da posvetimo pažnju zaštitnim merama za svedoke. Postoje materijali koje smo u stanju da obelodanimo, ali to je ipak jedno važno pitanje. Prema tome, mislim da je duh ovoga upravo ono što bi trebalo da bude.

ADVOKAT GUY-SMITH: Mislim da bi možda bilo primereno, a sigurno nakon pitanja koje je postavilo Pretresno veće u vezi sa definicijom materijala po Pravilu 68, da se Tužilaštvu sugeriše da bude malo detaljnije u vezi sa tim, i da definiše sve što potpada pod Pravilo 68. U suprotnom bismo mogli da imamo problema.

SUDIJA KWON: Da, znam šta želite da kažete. Pretresno veće će se pobrinuti za to. Hajde da za sada ostanemo na tome. Hteo bih da pitam da li Tužilaštvo želi da dostavi zahtev u vezi sa 92 bis ili 92 ter izjavama svedoka i eksperta?

TUŽILAC SELLERS: Jednostavno rečeno – da.

SUDIJA KWON: Pitanje je zapravo kada.

TUŽILAC SELLERS: Kada je reč o izjavama pod 92 bis, budući da mi sada upravo završavamo naše izjave svedoka, kako bismo mogli da dostavimo rezime pod 65 ter, mi ćemo to sada napraviti. To je veoma važno, i za svedoke koji će biti pozvani na početku suđenja. Kada je, pak, reč o 94 ter i 94 bis, sve to ćemo učiniti u okviru proceduralnih uputstava. Mi bismo želeli da imamo jedan otvoreni razgovor sa predstavnicima Odbrane, i mi ćemo sigurno nastaviti da radimo na svemu onome čemu se Odbrana ne protivi. Mislim da je nam to omogućiti da mnogo efikasnije izvedemo dokaze.

SUDIJA KWON: Kada vi predviđate da će to biti podneseno? Mislim na 92 bis i 92 ter.

TUŽILAC SELLERS: 92 bis će u velikoj meri zavisiti od pred-raspravnog podneska Odbrane. Mi ćemo predložiti ono što mislimo da treba da bude pod 92 bis, i ukoliko postignemo sporazum o tome, mislim da će oni u vezi sa tim verovatno nešto reći u svom pred-raspravnom podnesku. Mi ćemo nedugo posle toga biti u stanju da dostavimo naše dokumente. U vezi sa onim svedocima koji su pod 94 bis, sa ekspertima, mislim da imamo nešto jasniju sliku, i čekamo identifikaciju još jednog eksperta, i zatim ćemo neke konačne izveštaje sigurno dodati našim izveštajima eksperata. Kada jer reč o 94 bis, časni Sude, to ćemo učiniti što je moguće ranije. Već smo doneli odluku o tome kako ćemo koristiti te odluke.

SUDIJA KWON: U redu, to će pomoći Pretresnom veću da proceni ukupno trajanje suđenja. Moja namera je da održimo sledeću statusnu konferenciju neposredno pre, ili neposredno posle zimskog sudskog raspusta, pošto budemo dobili vaše zahteve po 92 bis i 92 ter, i zahteve u vezi sa ekspertima. Ako je ostalo još nešto hitno što treba pomenuti, želeo bih to da saslušam sada.

ADVOKAT EMMERSON: Mislim da su sve strane zabeležile datum početka suđenja kao nešto o čemu bi sada trebalo razgovarati.

SUDIJA KWON: Ja mislim da ne mogu ništa da dodam onome što svi u ovom trenutku već znaju. Sve što sada mogu da kažem je da će to biti početkom sledeće godine. Mi

ćemo svakako nešto o tome reći što je moguće ranije. Sada bih želeo da pitam gospodina Balaja i gospodina Brahimaja da li oni nešto žele da kažu Pretresnom veću u pogledu uslova pritvora. Gospodine Balaj?

OPTUŽENI BALAJ: Časni Sude, sve je u redu. Hvala.

SUDIJA KWON: Hvala, gospodine Balaj. Gospodine Brahimaj?

OPTUŽENI BRAHIMAJ: Nemam ništa što bih dodao, časni Sude.

SUDIJA KWON: Hvala, gospodine Brahimaj. Primetio sam da je gospodin Dutertre ustao za trenutak?

TUŽILAC DUTERTRE: Da, časni Sude. Ne bih želeo da uzmem reč pre nego što mi je date. Želeo sam samo da obavestim Pretresno veće da se sada na Radonjićkom jezeru i duž kanala izvode radovi. Taj lokalitet će biti promenjen. Želeo sam samo da obavestim Pretresno veće o toj činjenici, i želeo bih da to uđe u zapisnik. Nemam nikakve dodatne informacije o tome. Hvala.

SUDIJA KWON: Hvala. Mislim da smo time završili statusnu konferenciju za danas. Da rezimiramo. Tri pomoćnika Odbrane, koji će dobiti pristup, mogu biti promenjeni ukoliko postoji sporazum strana o tome. Ja sam to tako shvatio.

TUŽILAC SELLERS: Da, časni Sude.

SUDIJA KWON: Hvala. Rasprava je završena.

Statusna konferencija je završena u 12:30 h.

